

กระทู้ถามที่ ๑๑๔๘ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอให้อนุรักษ์ ศึกษาและวิจัยสมุนไพร “มะขามแขก”

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ตามรัฐธรรมนูญว่าการกระทรวงสาธารณสุข ดังต่อไปนี้

สมุนไพร “มะขามแขก” เป็นพืชที่มีลักษณะเป็นพุ่มขนาดเล็ก สูงประมาณ ๐.๖๐ - ๑.๕๐ เมตร ใบเป็นช่อแบบขนนก มีใบย่อย ๓ - ๗ คู่ ใบย่อยมีรูปรูปหอก โคนใบสอบแคบหรือมน ปลายใบแหลม ขอบใบเรียบ ขนาดกว้างประมาณ ๐.๕๐ - ๑.๕๐ เซนติเมตร ยาวประมาณ ๒.๕๐ - ๕.๐๐ เซนติเมตร ดอกสีเหลืองเป็นช่อ ผลเป็นฝักแบน ๆ กว้างประมาณ ๒ เซนติเมตร ยาวประมาณ ๔ - ๗ เซนติเมตร นิยมใช้เป็นยาระบายอ่อน ๆ ดังนั้น หากได้มีการอนุรักษ์และศึกษาสรรพคุณของสมุนไพร “มะขามแขก” และนำมาใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ในวงกว้าง ก็จะก่อให้เกิดประโยชน์เป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นพืชที่พบได้ในประเทศ สามารถใช้ทดแทนยาที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศที่มีราคาแพงได้ รวมทั้งมีความปลอดภัยสูงต่อผู้บริโภคเพราะเป็นสารจากธรรมชาติ จึงขอเรียนถามว่า

๑. กระทรวงสาธารณสุขมีแนวทางสนับสนุนการอนุรักษ์สมุนไพร “มะขามแขก” หรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. กระทรวงสาธารณสุขมีนโยบายที่จะศึกษา วิจัยถึงสรรพคุณของสมุนไพร “มะขามแขก” อย่างจริงจังหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

นิยม วรปัญญา

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

จังหวัดลพบุรี

คำตอบกระทู้ถามที่ ๑๑๔๘ ร.

ของ นายนิยม วรปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

พรรคเพื่อไทย จังหวัดลพบุรี

เรื่อง ขอให้อนุรักษ์ ศึกษาและวิจัยสมุนไพร “มะขามแขก”

ข้าพเจ้า นายจรินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ขอชี้แจงตอบกระทู้ถาม เรื่อง ขอให้อนุรักษ์ ศึกษาและวิจัยสมุนไพร “มะขามแขก” ของท่านสมาชิกผู้มีความสนใจ ดังนี้

คำถามที่ ๑ กระทรวงสาธารณสุขมีแนวทางสนับสนุนการอนุรักษ์สมุนไพร “มะขามแขก” หรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบที่ ๑ กระทรวงสาธารณสุขสนับสนุนการอนุรักษ์สมุนไพร โดยศึกษา วิเคราะห์วิจัย พัฒนาปรับปรุง สูตรตำรับยาไทย คัดกรองสมุนไพรตามพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญา การแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ เช่น สมุนไพรควบคุม (กวาวเครือ) และสมุนไพรที่ควรส่งเสริม การขยายพันธุ์ เผยแพร่องค์ความรู้ของสมุนไพร เช่น สวนสมุนไพรของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก รวมถึงการสร้างภาคีเครือข่ายการวิจัย ด้านการวิจัยตำรับยาไทยในพื้นที่นำร่อง ๖ พื้นที่ คือ ๑) ชุมชนชาไทย อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัด จันทบุรี ๒) ชุมชนทุ่งตะเคียน อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ๓) ชุมชนเหล่ากลาง อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ๔) ชุมชนโคกสวาย อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ๕) ชุมชนไทรคี่ อำเภอตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ ๖) ชุมชนหุบเขานาใน อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง โดยทุกพื้นที่มีหมอพื้นบ้าน และผู้รู้ด้านสมุนไพรที่มีความรู้ความชำนาญ เฉลี่ยพื้นที่ละ ๑๕ คน มีตำรับยาท้องถิ่นเฉลี่ยพื้นที่ละ ๒๐ ตำรับ สมุนไพรที่ใช้ประโยชน์อย่างน้อยเฉลี่ยพื้นที่ละ ๒๐๐ ชนิด เช่น ส้มป่อย ส้มเช่า อุตพิต หนุมานประสานกาย กระจายดำ กระจายเหลือง หัวข้าวเย็นเหนือ หัวข้าวเย็นใต้ โดไม้รู้ล้ม ไพล ว่านมหากาฬ มะขามแขก กำลังวัวเถลิง สาบแร้งสาบกา ไบกล้วยแก น้ำขี้สีก ดินติดดินเกวียน ยอดมะพร้าวอ่อนผสมสารส้ม บุนแฉกกับใบพลู เต้าน้อยเต้าใหญ่ เห็ดหัวสิว เห็ดหลินจือ เป็นต้น แนวทางการพัฒนาในอนาคต คือ การส่งเสริมหมอพื้นบ้านให้มีการดูแลสุขภาพโดยใช้ยาสมุนไพร พื้นบ้าน เพื่อพัฒนาระบบสุขภาพขั้นพื้นฐาน ชุมชนพึ่งตนเอง เป็นระบบสุขภาพแบบพอเพียง

คำถามที่ ๒ กระทรวงสาธารณสุขมีนโยบายที่จะศึกษา วิจัยถึงสรรพคุณของสมุนไพร “มะขามแขก” อย่างจริงจังหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบที่ ๒ กระทรวงสาธารณสุข โดยองค์การเภสัชกรรม กำลังดำเนินการวิจัยและพัฒนา เพื่อผลิตสมุนไพรไทย “ยาเม็ดมะขามแขก” และสถาบันวิจัยการแพทย์แผนไทย กรมพัฒนาการแพทย์ แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก มีการวิจัยด้านยาไทย (ยาตำรับ) ที่ใช้บำบัดรักษาผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ที่เป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญในปัจจุบัน